Súkromná základná škola, Krásnohorská 14, Bratislava

PROFESIJNÝ ŠTANDARD

(nevyhnutné profesijné kompetencie pre štandardný výkon profesie pedagogického zamestnanca – kľúčové kompetencie a z nich odvodené špecifické spôsobilosti podľa Pokynu ministra č. 39/2017)

Učiteľ druhého stupňa základnej školy s prvou atestáciou

Meno a priezvisko:

Platnosť od:

Učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy)

Požadovaný stupeň vzdelania: vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa

Kompetenčný profil

Oblasti	Kompetencie
1. Žiak	1.1 Identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiaka 1.2 Identifikovať psychologické a sociálne faktory učenia sa žiaka 1.3 Identifikovať sociokultúrny kontext vývinu žiaka
2. Výchovno-vzdelávací proces	2.1 Ovládať obsah a didaktiku vyučovacích predmetov 2.2 Plánovať a projektovať vyučovanie 2.3 Realizovať vyučovanie 2.4 Hodnotiť priebeh a výsledky vyučovania a učenia sa žiaka
3. Profesijný rozvoj	3.1 Plánovať a realizovať svoj profesijný rast a sebarozvoj

	3.2 Stotožniť sa s profesijnou rolou a školou

A. Učiteľ druhého stupňa základnej školy s prvou atestáciou

Oblasť 1. Žiak

Kompetencia: 1.1 Identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiaka	
Požadované vedomosti	▪ poznať zákonitosti psychického vývinu a osobitosti žiaka príslušného vekového obdobia ▪ poznať metódy a nástroje identifikácie vývinových a individuálnych charakteristík žiaka
Požadované spôsobilosti	▪ identifikovať individuálne charakteristiky žiaka
Preukázanie kompetencií	▪ vyberá a používa metódy a nástroje (schránka dôvery, dotazník pre zákonného zástupcu žiaka, pozorovania a pod.) na identifikáciu problémov a prekážok v kognitívnom, sociálnom, morálnom a charakterovom vývine žiaka ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery na optimalizáciu vyučovacích stratégií
Kompetencia: 1.2 Identifikovať psychologické a sociálne faktory učenia sa žiaka	
Požadované vedomosti	▪ poznať štýly učenia sa žiakov ▪ poznať metódy a nástroje identifikácie faktorov učenia sa žiaka

Požadované spôsobilosti	▪ identifikovať učebný štýl a individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov (intaktní žiaci, žiaci so špeciálnymi potrebami) ▪ identifikovať individuálne charakteristiky žiaka
Preukázanie kompetencií	▪ vyberá a používa metódy a nástroje na odhalenie príčin problémov a prekážok v učení sa žiaka (napr. úroveň poznávacích schopností, nedostatočnosť motivácie k učeniu a individuálnych vzdelávacích potrieb žiakov v triede) ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky, vyvodí závery na optimalizáciu vyučovacích stratégií
Kompetencia: 1.3 Identifikovať sociokultúrny kontext vývinu žiaka	
Požadované vedomosti	▪ poznať odlišnosti kultúr v multikultúrnom prostredí a ich vplyv na osobnosť žiaka ▪ poznať metódy a nástroje zisťovania individuálnych charakteristík žiaka vychádzajúcich z jeho sociokultúrneho prostredia (sociálne znevýhodneného prostredia)
Požadované spôsobilosti	▪ identifikovať charakteristiky žiaka vyplývajúce z jeho sociokultúrneho prostredia
Preukázanie kompetencií	▪ vyberá a používa vhodné metódy a nástroje na posúdenie vplyvov sociokultúrneho a multikultúrneho prostredia na školskú úspešnosť žiaka ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery pre optimalizáciu vyučovacích stratégií a kompenzáciu týchto vplyvov

Oblasť 2. Výchovno-vzdelávacia činnosť

Kompetencia: 2.1 Ovládať obsah a didaktiku vyučovacích predmetov

Požadované vedomosti	▪ mať vedomosti a zručnosti zo svojho odboru vrátane interdisciplinárnych väzieb a reflexie rozvoja príslušných vedných odborov ▪ poznať metodológiu pedagogického výskumu ▪ orientovať sa v pedagogickej dokumentácii, ďalšej dokumentácii, ostatných koncepčných a strategických dokumentoch a materiáloch školy ▪ poznať obsah školského vzdelávacieho programu
Požadované spôsobilosti	▪ spolupracovať na aktualizácii školského vzdelávacieho programu v príslušnej vzdelávacej oblasti ▪ vybrať obsah v súlade s požadovanými a očakávanými edukačnými cieľmi a obohacovať ho o školské a regionálne špecifiká ▪ spôsobilosť psychodidaktickej analýzy obsahu ▪ identifikovať a preskúmať spojenia vo vnútri a medzi predmetmi alebo oblasťami učebných osnov ▪ realizovať akčný výskum
Preukázanie kompetencií	▪ integruje medziodborové poznatky do predmetov, ktoré vyučuje, overuje integrovaný obsah a zavádza ho do vyučovania ▪ overuje didaktické inovácie a zavádza zmeny na základe výsledkov akčného výskumu ▪ aplikuje nové poznatky daného vedeckého (umeleckého, športového) odboru a jeho odborovej didaktiky do vyučovania predmetu
Kompetencia: 2.2 Plánovať a projektovať vyučovanie	
Požadované vedomosti	▪ poznať teoretické východiská plánovania a projektovania výchovno-vzdelávacej činnosti
Požadované spôsobilosti	▪ plánovať a projektovaťvýchovno-vzdelávaciu činnosť v súlade so školským vzdelávacím programom a individuálnymi potrebami žiakov

	▪ vymedziť ciele učenia sa žiakov orientované na rozvoj ich kompetencií a formulovať ich v podobe učebných požiadaviek ▪ uskutočniť didaktickú analýzu učiva – rozložiť obsah učiva na základné prvky (fakty, pojmy, vzťahy, postupy) ▪ vybrať základné a rozvíjajúce učivo v kontexte s edukačnými cieľmi a individuálnymi potrebami žiakov ▪ navrhnúť učebné činnosti, úlohy pre žiakov a kritériá úspešnosti žiakov v riešení úloh v súlade s cieľmi a obsahom učiva ▪ vytvoriť individuálny výchovno-vzdelávací plán pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ▪ využívať a vytvárať materiálne a technické zázemie výchovno-vzdelávacej činnosti ▪ akceptovať aktivitu a tvorivosť žiakov pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti
Preukázanie kompetencií	▪ zaraďuje do tematických výchovno-vzdelávacích plánov vlastné projekty na riešenie problémov v učení, správaní žiakov a na rozvoj nadania a kompenzáciu znevýhodnenia žiakov
Kompetencia: 2.3 Realizovať vyučovanie	
Požadované vedomosti	▪ poznať vyučovacie metódy a formy podporujúce aktívne učenie sa žiaka ▪ poznať stratégie, metódy a formy rozvíjania gramotnosti žiaka (čitateľská, finančná, informačná a pod.) ▪ poznať metódy a stratégie personálneho a sociálneho rozvoja žiaka ▪ poznať riziká sociálno-patologických javov a možnosti primárnej prevencie a nápravy
Požadované spôsobilosti	▪ vybrať a využívať vyučovacie metódy a formy vzhľadom na výchovno-vzdelávacie ciele a individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov ▪ riadiť učenie sa skupín a celých tried

	▪ navrhnúť účinnú stratégiu pre vyučovanie žiaka so vzdelávacími, výchovnými problémami, príp. talentovaného žiaka ▪ efektívne komunikovať so žiakmi, ovplyvňovať pozitívnu klímu v triede a prostredie podnecujúce rozvoj osobnosti žiaka ▪ flexibilne zmeniť naplánovanú činnosť vzhľadom sa aktuálnu situáciu v triede ▪ rozpoznať sociálno-patologické prejavy správania sa žiakov ▪ využívať aktivitu a tvorivosť žiakov pri realizácii vyučovacej hodiny
Preukázanie kompetencií	▪ analyzuje problémy vo vyučovaní v triede, triedach a navrhuje riešenia. ▪ v súlade s cieľmi, učivom a pedagogickou diagnostikou vytvára diferencované úlohy, overuje a zavádza nové metódy a formy podporujúce aktívne učenie sa žiakov, vrátane žiakov zo špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami ▪ poskytuje žiakom organizačnú a metodickú pomoc a učebné zdroje na dosiahnutie ich individuálnych učebných cieľov ▪ na základe poznania multikultúrnych špecifík v škole vytvára priaznivé prostredie, identifikuje a rieši vzniknuté multikultúrne konflikty ▪ používa prostriedky pedagogickej komunikácie v triede v náročných sociálnych situáciách (riešenie konfliktov, problémy s disciplínou a pod.) ▪ odhaľuje prejavy sociálno-patologického správania, aktívne spolupracuje so zákonnými zástupcami žiaka a odborníkmi (kolegami) na ich eliminácii ▪ vytvára vlastné didaktické pomôcky
Kompetencia: 2.4 Hodnotiť priebeh a výsledky vyučovania a učenia sa žiaka	

Požadované vedomosti	▪ poznať teoretické východiská, spôsoby hodnotenia žiaka a ich psychodidaktické aspekty ▪ poznať metodické pokyny týkajúce sa hodnotenia a klasifikácie žiakov
Požadované spôsobilosti	▪ stanoviť kritériá hodnotenia priebehu a výsledkov učenia sa žiaka ▪ rozvíjať sebahodnotenie žiakov ▪ hodnotiť žiakov vzhľadom na ich vývinové a individuálne charakteristiky ▪ hodnotiť a klasifikovať žiaka bez predsudkov a stereotypov
Preukázanie kompetencií	▪ vytvára nástroje na hodnotenie žiakov vzhľadom na ich vývinové a individuálne charakteristiky (didaktické texty a pod.) a vyhodnocuje ich spoľahlivosť ▪ overuje a zavádza nové metódy a formy hodnotenia, sebahodnotenia a spätnej väzby vo vyučovaní ▪ vyhodnocuje účinnosť intervencií (zásahov, riešení) v eliminácii sociálno-patologických javov v spolupráci so zákonnými zástupcami žiaka ▪ vyhodnocuje účinnosť výchovných a vzdelávacích stratégií na elimináciu problémov a prekážok v učení a správaní sa žiakov ▪ vyhodnocuje úspešnosť podpory individuálneho rozvoja žiakov

Oblasť 3. Profesijný rozvoj

Kompetencia: 3.1 Plánovať a realizovať svoj profesijný rast a sebarozvoj	
Požadované vedomosti	▪ poznať svoje osobné dispozície, hodnoty, silné a slabé stránky a dokázať ich využiť v pedagogickej práci ▪ poznať trendy vývoja spoločnosti a trendy v oblasti výchovy a vzdelávania ▪ poznať systém kariérového rozvoja pedagogických zamestnancov a možnosti kariérového rastu

Požadované spôsobilosti	▪ stanoviť si ciele svojho profesijného rozvoja a realizovať ich
Preukázanie kompetencií	▪ vykonáva prieskumno-analytickú činnosť týkajúcu sa poznania stavu vlastnej výchovno-vzdelávacej činnosti a vedúcu k jej zlepšeniu ▪ podieľa sa na internom vzdelávaní v škole ako lektor ▪ prezentuje spôsoby autodiagnostiky, sebareflexie a plánovania profesijného rozvoja a dáva spätnú väzbu kolegom, ktorých profesijný rast facilituje
Kompetencia: 3.2 Stotožniť sa s profesijnou rolou a školou	
Požadované vedomosti	▪ poznať poslanie a ciele pedagogickej profesie a školy ▪ poznať a rešpektovať východiská, princípy a prax profesijnej etiky
Požadované spôsobilosti	▪ stotožniť sa s poslaním, víziou a deklarovanými hodnotami školy ▪ vystupovať ako reprezentant profesie a školy ▪ stotožniť s rolou facilitátora, účinne komunikovať so sociálnymi partnermi školy
Preukázanie kompetencií	▪ poskytuje spätnú väzbu kolegom v oblasti ich pedagogickej činnosti a kariérového rastu vedúcu k jej zlepšeniu vo vzťahu k programu rozvoja školy ▪ prezentuje vlastné pedagogické skúsenosti v odbornej tlači, publikáciách a na odborných fórach